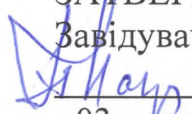

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
 Петро МАКАРЕНКО
«03» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Спільні політики Європейського Союзу

освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини
спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
галузь знань 29 Міжнародні відносини
освітній ступінь магістр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Спільні політики Європейського Союзу» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

Мова викладання: державна

Розробник: Миколенко Інна, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., доцент
3 вересня 2024 року

_____ Інна МИКОЛЕНКО

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Міжнародні економічні відносини

03 вересня 2024 року

_____ Ольга ШКУРУПІЙ

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини» протокол від 3 вересня 2024 року № 1

_____ Ольга ЧЕРНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова
Рік навчання (шифр курсу)	2 / 292МЕВ_мд_2023
Семестр	3
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	24
Самостійна робота (годин)	80
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати у здобувачів цілісне уявлення про спільні політики держав ЄС у сферах безпеки, економіки, освіти тощо та про механізми їх реалізації

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумови відсутні.

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

спеціальні:

СК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів

5. Програмні результати навчання

РН 12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахування національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (<i>визначений освітньою програмою</i>)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН 12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахування національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів	<ul style="list-style-type: none"> – знати визначення ідентифікувати основні геоекономічні стратегії країн-членів ЄС та їхні впливи на регіональні економічні пріоритети; – вміння оцінювати національні економічні інтереси країн ЄС в контексті регіональних та глобальних викликів; – здатність навчитися інтегрувати безпекові аспекти у процес формування та оцінки міжнародних економічних відносин у межах ЄС; – визначати регіональні економічні пріоритети країн ЄС з урахуванням нерівномірного розподілу ресурсів та глобальних проблем людства; – розробляти стратегічні прогнози щодо розвитку економік країн ЄС, враховуючи асиметрію в доступі до світових ресурсів. – аналізувати спільні політики ЄС, особливо ті, що пов'язані з економічною та безпековою стратегіями в умовах глобальних загроз.

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *виконання практичних вправ, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді.*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій.*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.*

методи самоконтролю: *самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.*

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу.

Тема 2. Регіональна політика та роль регіонів в Європейському Союзі.

Тема 3. Спільна торговельна політика: інструменти та механізми реалізації.

Тема 4. Цілі й принципи Спільної сільськогосподарської політики.

Тема 5. Еволюція спільних політик у сфері рибальства; конкуренції; транспорту і промисловості.

Тема 6. Енергетична політика ЄС.

Тема 7. Науково-технічна й інноваційна політика ЄС.

Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма 292МЕВ_мд_2023			
	усього	у тому числі		
л		прак	с.р.	
Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу	16	2	4	10
Тема 2. Регіональна політика та роль регіонів в Європейському Союзі	16	2	4	10
Тема 3. Спільна торговельна політика: інструменти та механізми реалізації.	16	2	4	10
Тема 4. Цілі й принципи Спільної сільськогосподарської політики.	16	2	4	10
Тема 5. Еволюція спільних політик у сфері рибальства; конкуренції; транспорту і промисловості.	14	2	2	10
Тема 6. Енергетична політика ЄС.	14	2	2	10
Тема 7. Науково-технічна й інноваційна політика ЄС.	14	2	2	10
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.	14	2	2	10
Усього годин	120	16	24	80

8. Теми практичних занять

Назви тем	Кількість годин
	денна форма 292МЕВ мд 2023
Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу	4
Тема 2. Регіональна політика та роль регіонів в Європейському Союзі	4
Тема 3. Спільна торговельна політика: інструменти та механізми реалізації.	4
Тема 4. Цілі й принципи Спільної сільськогосподарської політики.	4
Тема 5. Еволюція спільних політик у сфері рибальства; конкуренції; транспорту і промисловості.	2
Тема 6. Енергетична політика ЄС.	2
Тема 7. Науково-технічна й інноваційна політика ЄС.	2
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.	2
Разом	24

9. Теми самостійної роботи

Назви тем	Кількість годин
	денна форма 292МЕВ мд 2023
Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу	10
Тема 2. Регіональна політика та роль регіонів в Європейському Союзі	10
Тема 3. Спільна торговельна політика: інструменти та механізми реалізації.	10
Тема 4. Цілі й принципи Спільної сільськогосподарської політики.	10
Тема 5. Еволюція спільних політик у сфері рибальства; конкуренції; транспорту і промисловості.	10
Тема 6. Енергетична політика ЄС.	10
Тема 7. Науково-технічна й інноваційна політика ЄС.	10
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.	10
Разом	80

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота з дисципліни «Спільні політики Європейського Союзу» не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання
	Денна форма 292МЕВ мд 2023
РН 12. Визначати гео економічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахування національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів	Виконання вправ на практичних заняттях, реферат/презентація

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Для денної форми навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Реферат/ презентація	
Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу	10		10
Тема 2. Регіональна політика та роль регіонів в Європейському Союзі	10		10
Тема 3. Спільна торговельна політика: інструменти та механізми реалізації.	10		10
Тема 4. Цілі й принципи Спільної сільськогосподарської політики.	10	10	20
Тема 5. Еволюція спільних політик у сфері рибальства; конкуренції; транспорту і промисловості.	10		10
Тема 6. Енергетична політика ЄС.	10		10
Тема 7. Науково-технічна й інноваційна політика ЄС.	10		10
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.	10	10	20
Разом	80	20	100

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних вправ

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
9-10	висока активність на занятті, виконання всіх практичних завдань, уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає визначені результати навчання.
7-8	самостійне виконання більшості завдань та демонстрація досягнень більшої частини запланованих результатів навчання
5-6	Середня активність, без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допущення при цьому окремих суттєвих неточностей та помилок, частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання
0-4	слабка активність на занятті, відсутність самостійного опрацювання матеріалу практичного заняття, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату/презентації

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
9-10	на високому рівні – здобувач у роботі демонструє глибокий рівень розуміння сутності проблеми, що розглядається, логічність та самостійність у її викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; реферат/презентація містить обґрунтовані висновки; список використаних джерел 5-6 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії; здобувач при захисті реферату/презентації повністю демонструє засвоєний результат навчання за темою реферату/презентації.

7-8	на середньому рівні – здобувач демонструє розуміння основних положень питання, хоча є певні недоліки в структурі або логіці викладення матеріалу, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у оформленні реферату/презентації; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки, здобувач при захисті реферату не повністю володіє матеріалом щодо результату навчання за темою реферату/презентації.
5-6	на достатньому рівні – робота містить частковий або поверховий аналіз матеріалу, синтез інформації слабкий, структура не повністю логічна, є труднощі з абстрактним мисленням, інформація подається фрагментарно або нелогічно. здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час оформлення реферату/презентації; бібліографічний список нараховує 3-4 джерел містить суттєві помилки
0-4	на низькому рівні – здобувач демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; структура відсутня або хаотична, інформація подана незрозуміло; наявні суттєві помилки; висновки неповні; у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від захисту, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Мультимедійний проектор, мережа Wi-Fi, платформа MS Windows 10 Pro, Windows 10 Edu, Office 365 (10000 ліцензій для студентів), Internet-браузери, Електронна бібліотека ПДАУ, Електронний репозитарій ПДАУ

13. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

2. Академічна мобільність

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої/міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті.

3. Неформальна/інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої

компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету:

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 1. Спільна зовнішня політика та політика безпеки Європейського Союзу	Prometheus	Європейська зовнішня політика: просто про складне	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+EUFP101+2019_T3
	Prometheus	Європейський зелений курс (ЄЗК) та Україна	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+GREEN101+2023_T1
	Prometheus	Перемовини про вступ України до ЄС	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:ANTS+INEU101+2024_T2
Тема 8. Політика Європейського Союзу щодо України.	Edera	Угода про асоціацію Україна-ЄС	https://eu-agreement.ed-era.com/
	Edera	Експорт, ринки ЄС та інтернаціоналізація бізнесу	https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5153

4. Дедлайни та перескладання

Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчій на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гольцов А. Геополітика та політична географія. Київ: ЦУЛ. 2019. 416 с.
2. Грубінко А.В. Європейський Союз після Brexit: продовження історії Моногр. / А. В. Грубінко, А.Ю. Мартинов. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021. 258 с.
3. Європейський Союз в міжнародних відносинах: навч. посіб. / В.В. Копійка, С.О. Маковський, М.А. Миронова; за ред. В.В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.
4. Європейський Союз: вчора, сьогодні, завтра: навч. посібник / укл. Ю. Макар, В. Бурдяк, В. Макар, В. Семенко. Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 400 с.
5. Ковалів М.В., Тимчишин Т.М., Ніканорова О.В. Основи права Європейського Союзу: навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.
6. Комарова Т.В., Трагнюк О.Я., Яковюк І.В. Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях): навч.-довід. посіб / за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків: Прав, 2019. 178 с.
7. Перспективи розвитку політики ЄС: глобальні та регіональні виміри: монографія / колектив авторів; за заг. ред. О.І. Брусиловської, І.М. Ковалюка. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2019. 200 с.

Допоміжні

1. Callahan William A. *Sensible Politics Visualizing International Relations*, Oxford University Press, 2020. 364 p.
2. Грубінко А.В., Мартинов А.Ю. *Європейський Союз після Brexit: продовження історії* Моногр. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2021. 258 с.
3. Дейнека Т.А., Дивнич О.Д., Чернова О.В., Загребельна І.Л., Волкова Н.В. *Сучасні глобальні тенденції економіки. Бізнес-Інформ.* Харків: Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, 2022. №. 12. С. 37 – 44.
4. *Довідник з європейської інтеграції / за ред. О. Б. Чернеги.* Львів: Магнолія-2006, 2019. 384 с.
5. *Європейська інтеграція: навчальний посібник / за ред. М. І. Макаренко, Л. І. Хомутенко.* Київ: Центр учбової літератури, 2018. 344 с.
6. *Європейський Союз: навчальний посібник / Волинський національний університет імені Лесі Українки; / за ред. А.О. Бояр, С.В. Федонюк.* Київ, 2020. 594 с.
7. Комар Н., Белюх Т., Пилипчук К. BREXIT: виклики для Європейського Союзу *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини.* 2019. Вип. 46. С. 298 – 313.
8. *Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.].* К. : НУОУ імені Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
9. Сердюк О.В., Трагнюк О.Я., Яковюк І.В. *Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (в питаннях і відповідях): навч.- довід. посіб.* Харків : Право, 2019. 124 с.
10. *Стратегія національної безпеки України від 14 вересня 2020 р.://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-20#Text 8.* Українська призма: Зовнішня політика 2020. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта. Київ, 2021. 344 с.
11. *Сучасна міжнародна економіка: підруч. / за ред В.М. Тарасевича.* Дніпро: ПДП «економіка», 2019. 386 с.

Інформаційні ресурси

1. Euroserver. URL: <http://euobserver.com>.
2. EurActiv. URL: <http://www.euractiv.com>.
3. Європа в Інтернет: Веб-путівник. URL: <http://www.knoweurope.net/demo/html/webdir.htm>.
4. Загальна інформація про установи ЄС. URL: <http://europa.eu.int/geninfo/info-en.htm>.
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт Делегації Європейської Комісії в Україні, Молдові та Беларусі. URL: www.delukr.cec.eu.int.
7. Офіційний сайт ЄС. URL: http://europa.eu.int/index_en.htm.
8. Угоди між Україною та ЄС. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=31609.
9. Процес прийняття рішень на сайті ЄС. URL: http://www.europa.eu.int/eurlex/lex/en/droit_communaute/droit_communaute.htm.